

پاسخ فعالیت های درس ۱۳

۱. زیرا سلجوقیان موفق شدند برسرزمین های وسیعی که شامل بخش عمده فلات ایران و مناطق همجوار آن از مرزهای چین تا دریای مدیترانه می شد، مسلط شوند و حکومتی نیرومند به وجود آوردند. آنها برای اداره قلمرو وسیع خود از وزیران ایرانی بهره می بردند و به خاطر مدیریت آن ها اوضاع اقتصادی و فرهنگی بهتری داشتند و این دوره به عصر وزیران بزرگ نیز معروف شده است، زبان فارسی در این دوره رواج کامل یافت و بیشتر پادشاهان سلجوقی در گسترش فرهنگ و تمدن ایرانی و سخن پارسی و تشویق و ترغیب شعرا و نویسندگان فارسی زبان و گسترش فرهنگ و دانش کوشش فراوان کردند.

۲.

سلسله ها	غزنویان	سلجوقیان
بنیانگذار	محمود غزنوی	طغرل
شاهان مشهور	محمود غزنوی مسعود غزنوی	آلب ارسلان - ملکشاه
زمان و دوره حکومت	از اواسط قرن ۴ تا اواسط قرن ۵	از اواسط قرن ۵ تا اواخر قرن ۶
محدوده و قلمرو حکومت	از شمال تا ماورالنهر و خوارزم، از غرب تاری و اصفهان، از شرق تا دهلی، از جنوب تا دریای عمان و اقیانوس هند	از شمال تا دریای خزر و دریای سیاه، از غرب تا دریای مدیترانه، از شرق تا ماورالنهر، از جنوب تا خلیج فارس و دریای عمان
رویدادهای مهم	۱. تسلط محمود بر خراسان؛ ۲. خارج کردن ری و اصفهان از تسلط آل بویه توسط سلطان محمود؛ ۳. لشکرکشی به هندوستان؛	۱. شکست غزنویان در جنگ دندانقان و به تخت نشستن طغرل در نیشابور؛ ۲. ورود طغرل به بغداد و برانداختن آل بویه؛ ۳. پیروزی آل ارسلان بر امپراتور روم در چنگ ملازگرد؛

۴. شکست سلطان مسعود از طغرل گسترش قلمرو و افزایش قدرت
سلجوقی در جنگ دندانقان سلجوقیان در دوران سلطنت ملکشاه.

۳. زیرا ترکیه که جزء امپراتوری روم شرقی بود در جنگ ملازگرد به تصرف سلجوقیان ایران درآمد و به همین دلیل بناهایی همچون بناهای ایرانی ساخته شد.
۴. برعهده دانش آموز

۵. **علل اقتصادی:** گسترش فقر، گرسنگی، بیماری های خطرناک و قحطی در اروپا، افزایش رفاه و رونق اقتصادی و تجاری در قلمرو اسلامی. **علل سیاسی:** حاکمیت مطلق کلیسا بر جوامع اروپایی و دیدگاه منفی آنان نسبت به اسلام، پیشرفت نظامی سلجوقیان در اروپا و نگرانی اروپاییان از این مسأله، ضعف و فرو پاشی امپراتوری روم شرقی، توسعه طلبی و زیاده خواهی تجاری شهرهای ایتالیا.

سوالات درس ۱۳

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید؟

۱. قدرت و حکومت غزنویان بر استوار بود.
۲. برادرزاده و جانشین طغرل بود.
۳. در زمان ملکشاه پایتخت شهر بود.
۴. سلجوقیان پس از پذیرش اسلام به مهاجرت کردند.
۵. آلب ارسلان با راهنمایی رقیبان داخلی را سرکوب کرد.

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید؟

۶. غزنویان چرا به این نام مشهور شدند؟
۷. محمود غزنوی چگونه به حکومت رسید؟
۸. چرا سلطان محمود غزنوی در اغلب جنگ هایش پیروز می شد
۹. سلطان محمود به چه جهت در تاریخ شهرت یافت؟
۱۰. بهانه محمود غزنوی از لشکر کشی هایش به هند چه بود؟
۱۱. نتیجه ی لشکر کشی های محمود غزنوی به هند چه بود؟
۱۲. دو اقدام بسیار مهم طغرل چه بود؟
۱۳. رابطه طغرل با خلافت عباسی چگونه بود؟ توضیح دهید.
۱۴. خوارزمشاهیان چگونه توانستند بر بخش های زیادی از ایران پیروز شوند؟
۱۵. چرا پایه های حکومت خوارزمشاهیان چندان محکم نبود؟

گزینه صحیح را علامت بزنید؟

۱۶. کدامیک از اقدامات طغرل سلجوقی نمی باشد؟
(الف) شکست سلطان مسعود غزنوی
(ب) برانداختن حکومت آل بویه
(ج) از میان برداشتن خلافت فاطمی مصر
(د) برانداختن حکومت سامانیان
۱۷. خوارزمشاهیان، قبل از رسیدن به استقلال، دست نشانده کدام یک از حکومت های زیر بودند؟
(الف) سلجوقیان
(ب) غزنویان
(ج) تیموریان
(د) طاهریان
۱۸. خلیفه عباسی به کدام یک از سلاطین سلجوقی، لقب "سلطان رکن الدین" داد؟
(الف) ملکشاه
(ب) آل بارسلان
(ج) طغرل
(د) سلجوق

درست و یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید؟

۱۹. خوارزم ناحیه ای حاصلخیز در جنوب دریاچه خوارزم (آرال) بود.
۲۰. ملکشاه سلجوقی در نبرد ملازگرد امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت.